

1. Формування громадянської активності серед молоді: волонтерські та учнівські ініціативи.

Олена Болотенко, заступник голови (начальника) районної державної (військової) адміністрації, голова координаційної ради

Формування української національної та громадянської ідентичності є одним із ключових завдань сучасної освітньої та молодіжної політики. Особливої актуальності ця тема набула в умовах повномасштабної війни, коли молодь України щоденно демонструє приклади відповідальності, солідарності та патріотизму.

Громадянська активність молоді проявляється через участь у волонтерському русі, учнівському самоврядуванні, громадських ініціативах, культурних та соціальних проєктах. Саме ці практики допомагають молодим людям усвідомити свою роль у розвитку громади та держави.

Заклади освіти відіграють важливу роль у формуванні активної громадянської позиції учнів. Через освітній процес, позакласну діяльність та проєктну роботу учні навчаються:

- відповідальності за спільне благо;
- поваги до демократичних цінностей;
- умінню працювати в команді;
- ініціативності та лідерству.

Важливим інструментом у цьому процесі є **учнівське самоврядування**, яке формує навички демократичного управління, відповідальності та участі у прийнятті рішень.

Однією з найяскравіших форм громадянської активності молоді є **волонтерство**. Воно сприяє розвитку таких цінностей, як: взаємодопомога, солідарність, соціальна відповідальність.

Учнівська молодь активно долучається до різних волонтерських ініціатив, зокрема: допомога військовим та їхнім родинам; участь у благодійних ярмарках; підтримка внутрішньо переміщених осіб; екологічні акції; культурно-просвітницькі заходи. Такі ініціативи не лише допомагають суспільству, а й формують у молоді відчуття причетності до спільної справи та відповідальності за майбутнє України.

Учнівські ініціативи та молодіжні проєкти Сьогодні дедалі більше молодих людей стають ініціаторами власних соціальних проєктів. Серед найпоширеніших напрямів:

- розвиток медіаграмотності;
- популяризація української культури та мови;
- організація патріотичних заходів;
- екологічні проєкти;
- благодійні та соціальні акції.

Підтримка таких ініціатив з боку органів місцевого самоврядування, громадських організацій та освітніх установ є важливою умовою їхнього розвитку.

Активна участь молоді у волонтерських та громадських ініціативах сприяє **утвердженню національної ідентичності**, зміцненню національної свідомості,

формуванню відповідального громадянина, розвитку патріотизму та любові до Батьківщини.

Молодь, яка бере участь у громадській діяльності, краще розуміє історію, культуру та цінності українського суспільства, а також усвідомлює свою роль у розбудові демократичної держави.

Формування громадянської активності серед молоді є важливим чинником розвитку суспільства та зміцнення української державності. Волонтерські та учнівські ініціативи створюють простір для самореалізації молодих людей, розвитку їхнього лідерського потенціалу та формування відповідальної громадянської позиції.

Наше спільне завдання — підтримувати молодіжні ініціативи, створювати умови для активної участі молоді у житті громади та сприяти вихованню покоління свідомих, активних і відповідальних громадян України.

2. Питання впровадження українських традицій та культурних практик у навчальних закладах району на базі ліцею №1 Березівської міської ради.

Відзначення Шевченківських днів: узагальнення кращих практик.

Анастасія МАРАРЕНКО, вчитель української мови і літератури опорного закладу-ліцею №1 Березівської міської ради, член Координаційної ради

ПРЕЗЕНТАЦІЯ додається

3. Здійснення національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання у закладах освіти. Презентація шкільних та молодіжних проєктів національно-патріотичного спрямування.

Надія СУКОВЕНКО, заступник директора з виховної роботи Чогодарівського ліцею Чогодарівської територіальної громади.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ додається

Добрий день, шановні колеги!

Сьогодні я хочу представити роботу нашого ліцею в національно-патріотичному та військово-патріотичному напрямках на тему: **«Мій внесок у велику перемогу: маленькі справи великих людей»**.

Національно-патріотичне та військово-патріотичне виховання у нашому ліцеї — це не просто напрям роботи. Це цілеспрямований процес формування в учнів любові до Батьківщини, поваги до історії, культури та мови, розвитку громадянської відповідальності й готовності захищати свою державу.

Наша головна мета — виховати не просто учня, а свідомого громадянина України, патріота, який розуміє свою роль у майбутньому країни.

Ми переконані, що патріотизм — це не лише почуття, а щоденна дія заради майбутнього. Саме тому у нашому ліцеї проводиться велика кількість заходів, які формують національну свідомість учнів.

Кожного ранку ми долучаємося до загальнонаціональної хвилини мовчання, вшановуючи пам'ять загиблих героїв. Проводимо благодійні ярмарки, адже єдність і підтримка сьогодні мають надзвичайне значення.

З вірою в Збройні Сили України та добром у серці ми організовуємо акції підтримки, зокрема «Смаколики для ЗСУ», де кожен учень може передати

частинку тепла нашим захисникам. Особливе місце займають патріотичні та виховні заходи: День миру, День пам'яті жертв Голодомору, День повномасштабного вторгнення — як нагадування про ціну свободи.

Ми активно розвиваємо козацький дух через гру «Джура», яка виховує силу, витривалість і командний дух. Також проводимо ігри «Пліч-о-пліч», що символізують єдність і взаємопідтримку.

Не менш важливими є культурні традиції: День української мови, радіодиктант, День вишиванки, День української хустки — усе це допомагає зберігати нашу ідентичність.

Вишиванка для нас — це не просто одяг, а символ сили, незламності та зв'язку поколінь.

Ми вшановуємо героїв минулого і сучасності, адже сьогодні героїзм має конкретні обличчя — це наші воїни, які захищають Україну.

День Незалежності України для нас — це не лише свято, а символ гідності, свободи та права самостійно обирати своє майбутнє.

Ми не стоїмо осторонь. Учні та вчителі завжди знаходять можливість підтримати наших захисників — словом, ділом, допомогою. Бо разом ми — сила.

На завершення хочеться сказати: патріотизм — це не лише любов до Батьківщини, а й щоденна праця задля її розвитку.

Дякую за увагу! Мирного неба всім нам!

4. Про заходи до Дня чорнобильської трагедії (26 квітня), Дня пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня пам'яті жертв політичних репресій (8 травня), Дня Конституції України (28 червня).

Інна ГАЛЕТА, начальник відділу культури Ширяївської селищної ради.

Діяльність відділу культури і туризму Ширяївської селищної ради наразі спрямована на консолідацію місцевого населення, героїзацію осіб, що віддали життя за незалежність України, формування національної пам'яті та громадянської свідомості. Щороку ведеться робота за даними напрямками з відзначення пам'ятних та державних дат.

Щороку 26 квітня в Україні відзначають День пам'яті Чорнобильської трагедії. Цьогоріч минає 40 років з аварії на Чорнобильській АЕС. Це була техногенна катастрофа, постраждали три чверті Європи, мільйони людей отримали опромінювання.

З нагоди 40-ї річниці Чорнобильської трагедії Відділом культури і туризму проведено цикл заходів під загальною назвою «Чорнобиль. Без права на забуття»: книжкові виставки-презентації, покладання свічок і квітів до пам'ятного знаку Жертвам Чорнобильської трагедії, літературні читання, зустрічі з місцевими жителями — учасниками ліквідації аварії.

З метою належного вшанування пам'яті жертв політичних репресій, привернення уваги суспільства до трагічних подій в історії України, викликаних насильницьким впровадженням

комуністичної ідеології, відродження національної пам'яті, з метою відзначення Дня пам'яті жертв політичних репресій щороку у третю неділю травня, відділом культури і туризму проводиться низка заходів відповідної тематики, а саме:

- Інформаційно-медійні заходи, виставки дитячих малюнків “Епоха очима дітей”, “Країна без насильства”, засідання в історико-красознавчому музеї “Сторінками Великого терору. Забути не можна” тощо.

8 травня Україна традиційно вшановує День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Низько схиляємо голови перед світлою пам'яттю полеглих заради миру та майбутніх поколінь.

Також у ці дні ми висловлюємо слова безмежної вдячності та глибокої шани нашим мужнім і хоробрим захисникам – ветеранам Другої світової війни, які відважно поборолі нацизм, і сміливим хлопцям та дівчатам, які боронять кордони України в наші дні.

Відповідно до цієї дати закладами культури громади проводяться урочисті та пам'ятні заходи:

- Мітинг-реквієм біля пам'ятника Скорботної матері, свічкова хода жителів громади, книжкові презентації відповідної тематики.

У час, коли наша держава веде боротьбу за свою свободу, прийняття Основного Закону особливо нагадує нам про цінності, які ми захищаємо — суверенітет, незалежність, права і свободи людини, демократичний устрій.

3 нагоди відзначення Дня Конституції відділом культури щороку проводиться низка заходів. Так на 2026 рік заплановано:

- Урочистий мітинг біля пам'ятника Шевченку в селищі Ширяєве;
- Книжкові виставки в селищній публічній бібліотеці “Конституція України: 30 років державотворення”, “Основа Єдності – ювілей основного закону” .

5. Проведення та розвиток Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри "Сокіл" ("Джура"), у тому числі за окремими напрямами, з метою здобуття молоддю первинних загальновійськових і спеціальних компетентностей із залученням інститутів громадянського суспільства та ветеранів.

Тетяна Борисенко, головний спеціаліст з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності районної державної (військової) адміністрації

Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») є однією з найефективніших форм національно-патріотичного виховання молоді. Вона поєднує вивчення історії українського козацтва, розвиток громадянської свідомості, лідерських та командних якостей, а також формування первинних загальновійськових і спеціальних компетентностей.

Участь у грі сприяє формуванню у молоді відповідальності за спільне благо, активної громадянської позиції та готовності долучатися до захисту держави, що особливо актуально в умовах сучасних викликів для України.

У закладах освіти району створено 73 рої та залучено 595 учнів. Етапи гри «Відун» та «Ватра» будуть проведені 12 – 14 травня 2026 року Курісовською сільською радою (за згодою) в онлайн режимі з відеопосиланням. Районний етап гри буде проведено 20 травня 2026 року у Коноплянській сільській громаді, у якому візьмуть участь рої-переможці громад. За попередніми даними це близько 20 роїв двох вікових груп середньої (11-14) та старшої (15-17 років).

За підсумками проведених змагань буде забезпечена участь роїв-переможців у II (обласному) етапі гри, що надасть можливість продемонструвати здобуті навички та компетентності, а також обмінятися досвідом із ровесниками з інших регіонів.

Основні напрями гри

1. Військово-патріотичне виховання – формування громадянських і моральних цінностей, відповідальності за громаду.
2. Вивчення історії та традицій українського козацтва – уроки мужності, історичні квести, тематичні презентації.
3. Первинні загальновійськові компетентності – стройова підготовка, орієнтування на місцевості, домедична допомога, елементи тактики.
4. Розвиток командної роботи та лідерства – учнівське самоврядування у рамках рою, організація та проведення заходів.

Залучення ветеранів та громадських організацій

Ветерани Збройних Сил України та учасники бойових дій беруть участь у практичних заняттях та вишколи для молоді.

Досягнення та результати

Учні освоюють перші військові та спеціальні компетентності, що формують готовність до захисту країни.

Рої демонструють високу активність у патріотичних та соціальних проєктах.

Зростає зацікавленість молоді у волонтерській та громадській діяльності.

Пропозиції щодо розвитку гри

1. Посилити участь закладів освіти у районних, обласних та всеукраїнських етапах гри.
2. Розширити залучення ветеранів та інститутів громадянського суспільства до проведення вишколів.
3. Поширювати кращі практики серед шкіл та громадських організацій для формування патріотичної свідомості учнів.
4. Впроваджувати нові напрями навчальних модулів гри для розвитку додаткових компетентностей молоді.

*Національно-патріотичне
та військово-патріотичне виховання
у Чогодарівському ліцеї*

*«Мій внесок у велику перемогу:
маленькі справи великих людей»*

Національно-патріотичне виховання — це цілеспрямований процес формування в учнів: любові до Батьківщини поваги до історії, культури, мови громадянської відповідальності готовності захищати державу.

*Наша мета: виховання
свідомого громадянина
України.*

Наша мета — виховати не просто учня, а свідомого громадянина та патріота, для якого:

Україна — це цінність, яку потрібно захищати та розвивати.

Допомога ЗСУ — це не разовий захід, а природний вияв громадянської зрілості.

Інновації та ІТ — це інструменти, якими вони відбудують країну та зроблять її лідером у світі.

Єдність — це головна сила, що дозволяє долати будь-які виклики.

Нормативно-правова база на яку ми опираємося в нашій роботі:

Конституція України

Закон України «Про
освіту»

Концепція
національно-
патріотичного
виховання дітей та
молоді

Стратегія
національно-
патріотичного
виховання
\\

Державні стандарти
освіти

Закон України «Про
повну загальну
середню освіту»

та інші

Виховання — складова освітнього процесу.

Основні принципи:

Народність — опора на традиції, культуру

Гуманізм — повага до особистості

Демократичність — свобода думки

Безперервність — виховання на всіх етапах навчання

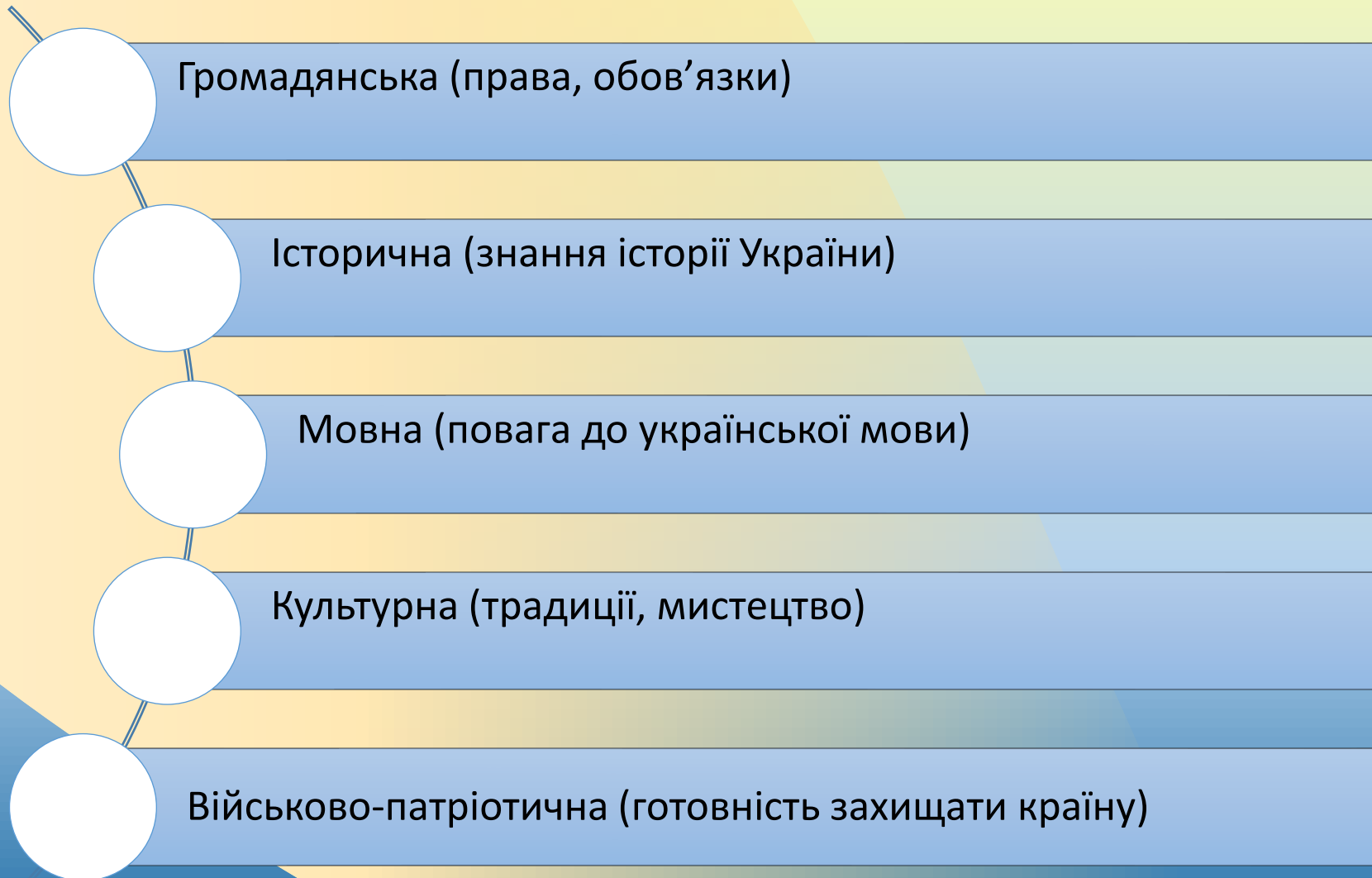

Єдність сім'ї та школи

Складові патріотичного виховання у нашому ліцеї:

«Патріотизм — це не лише почуття, це щоденна дія заради майбутнього»

Патріотичне виховання через дію

Всеукраїнські шкільні ліги «Пліч-о-пліч»

Військово-патріотична гра «Джура»

Мова — наш інтелектуальний кордон

День української писемності та мови

Радіодиктант національної єдності

Міжнародний день рідної мови

Мир та пам'ять: Відповідальність перед минулим

Міжнародний день миру

День пам'яті та примирення

День Героїв

День Незалежності України

та інші

Благодійні ініціативи

Шкільні ярмарки на підтримку ЗСУ

Акція «Смаколики для ЗСУ»

та інші

Загальнонаціональна хвилина мовчання

Хвилина, що тримає небо

*Благодійні
ярмарки — сила
єдності, що
змінює життя
на краще*

*З вірою в ЗСУ –
з добром у серці!*

ДЕНЬ МИРУ

Міжнародний день миру — символ нашої єдності
у прагненні до безпечного та щасливого
майбутнього.

*Жити!
Вірити!
Мріяти!
Перемагати!*

Нехай кожен день приносить мир і спокій

*«Джура»: Тарт
қозацького духу*

Лицарська
честь:

- виховання мужності та шляхетності

Вишколи та
звітяги:

- смуга перешкод,
стрільба, орієнтування

Інтелект та
традиції:

- знання історії («Відун»)
та творчість («Ватра»)

Тактична
медицина:

- вміння рятувати життя
(«Рятівник»)

*«Джура»: Сильні духом
– переможні!*

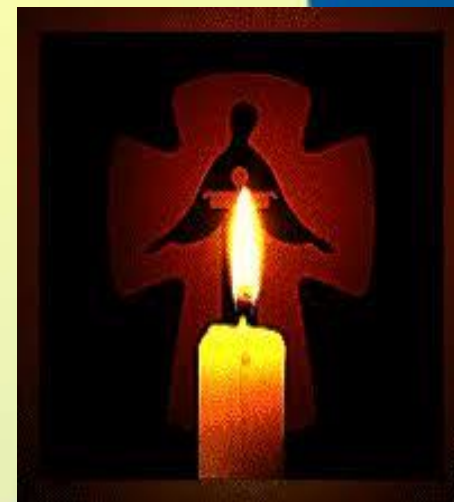

*Гра "Пліч-о-пліч" символізує єдність, підтримку
та командний дух*

Гра "Пліч-о-пліч"

🕯 *День пам'яті
жертв Голодомору*

Хустка супроводжувала жінку протягом усього життя: від народження дитини до весільних обрядів. Кожен візерунок та спосіб зав'язування мав своє значення і розповідав історію цілого регіону.

День української хустки

Українська хустка – символ жіночності та традиції!

Хустка єднає покоління!

*День повномасштабного
вторгнення росії на
територію України.
Акція "Дерево пам'яті"
та виховна година
"День, що розділив наше
життя!"*

Ідентифікація:

- Патріотизм починається з усвідомлення себе частиною народу. Рідна мова є найпершою ознакою цієї приналежності.

Духовний зв'язок:

- Через мову ми транслюємо цінності, традиції, казки та пісні, які формують світогляд дитини змалечку.

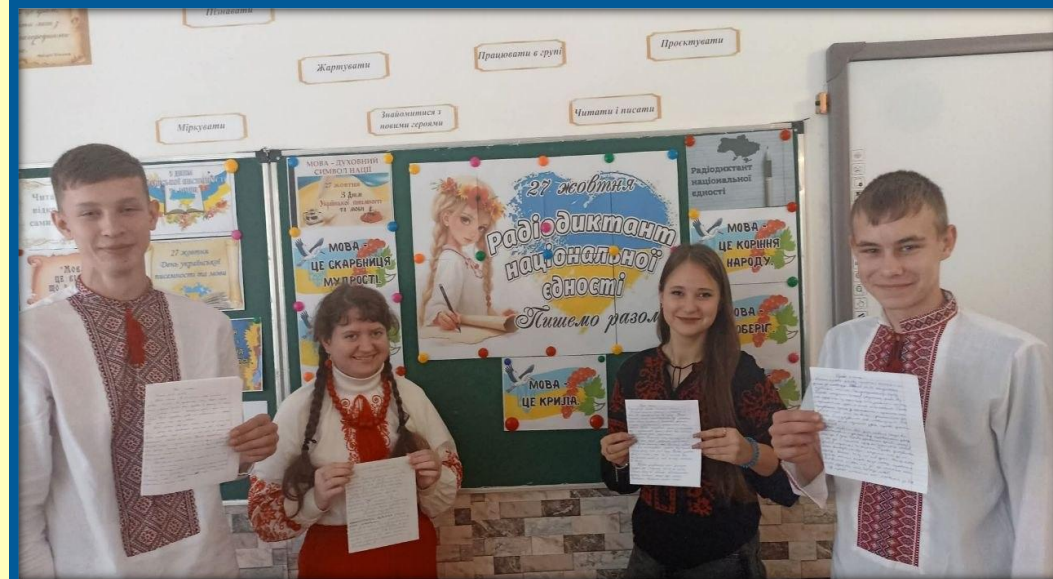
Інструмент єднання:

- Спільна мова створює відчуття спільноти та згуртованості навколо спільних державних цілей.

День «Рідної мови»

Радіодиктант

День Української
писемності та мови

День вишиванки

Вишита сорочка — це наш "генетичний код", у якому зашифровані побажання здоров'я, удачі та незламності. Ми проводимо великі флешмоби, створюємо живі фігури герба на подвір'ї та ділимося історіями своїх вишиванок, які часто передаються від бабусь до онуків.

День вишиванки

Сьогодні вишиванка — це не музейний експонат. Це сучасний символ сміливості, який впізнають у всьому світі.

День пам'яті
та
примирення

*Вшановуючи минуле, ми
творимо мир сьогодні!*

Борці за Україну вчора, сьогодні та завжди

Сьогодні героїзм має конкретні
обличчя та імена. Це наші воїни,
які тримають небо над
Україною. Їхня мужність — це
наш спокій, а їхня самопожертва
— фундамент нашої
незалежності.

День Героїв в Україні

Радість і підтримка для ЗСУ в кожному шматочку.

Акція “Смаколики для ЗСУ” – це ініціатива наших учнів та вчителів, спрямована на підтримку українських захисників. Ми готуємо та передаємо солодощі, щоб подарувати нашим героям тепло, увагу та маленьку радість у щоденній службі. Кожен смаколик – це знак вдячності та підтримки від серця до серця.»

Акція «Смаколики для ЗСУ»

Єдність у дії: підтримка ЗСУ

Ми не стоїмо осторонь.

Учні й учителі нашого закладу завжди знаходять можливість підтримати наших захисників — добрим словом, справою, допомогою.

Бо разом — ми сила 💙 💛

День Незалежності України — це головне державне свято, яке в сучасних умовах набуло глибинного, екзистенційного значення. Це день нашої суб'єктності, гідності та права самостійно обирати своє майбутнє.

День Незалежності

Незалежність – наша гордість,
свобода – наша сила.

*«Патріотизм — це не лише любов до
Батьківщини, а й щоденна праця задля
її розвитку.»*

Дякую за увагу!

Мирного неба!

